

Nr 560

Av herrar **Rimmerfors** och **Larsson** i Stockholm, om utredning angående åtgärder för skärpande av polisens auktoritet och underlättande av kårens rekrytering.

I kampen mot ungdomsbrottslighet och ungdomlig missanpassning spelar givetvis polisen en utomordentligt viktig roll. Enbart förekomsten av en manstark och — om också inte allestädes så dock mångenstädes — närvarande polis utgör en brottsförebyggande faktor. Därför är poliskårens utbyggnad och fulla bemanning ur denna synpunkt ett samhällsintresse av första ordningen. Till den frågans lösning hör främjandet av poliskårens ekonomiska standard och upprätthållandet och stärkandet av dess anseende.

Frågan om kvalitet och utbildning måste sedan vara av yttersta vikt, när det gäller en kår, som har att i en tid så präglad av asocialitet och moralisk upplösning som vår representera lagens och rättvisans principer och i sig förkroppsliga den mur, som lagöverträdaren stöter emot när han överger lagens väg. Speciellt när det gäller ungdomsbrottslingar kommer hans psykologiska kunskap och hans förståelse för ungdom över huvud taget att sättas på svåra prov. Det är sannolikt att en polisman, som själv är relativt ung men som genom sin goda utbildning och sitt ansvarsfulla arbete nått nödig mognad, här har större möjligheter att skapa respekt och att till och med appellera till ungdomarnas ambition och hederskänsla än sin äldre kollega. I vissa fall kräver ju också uppdagandet och upprepningen av ungdomsligornas verksamhet samt befattningen med de ungdomliga biltjuvarna och därmed sammanhängande problem en rent fysisk spänst, som inte hör de högre åldrarna till. Dessa resonemang skulle kunna leda fram till hävdandet att åtminstone storstäderna med deras speciellt svårartade problem vore i behov av en särskild ungdomspolis.

Det synes oss dock vara av ännu större vikt, att de polismän, som avdelas att syssla med ungdomsbrottslighetens problem, oavsett sin ålder, genom samhällets försorg får tillfälle att studera dessa problems sociala och psykologiska bakgrund och eventuellt genom studieresor till länder och storstäder med likartade problem som våra skaffa sig insikter, som kan komma brottsbekämpandet här hemma till godo.

Att en i viss mån specialutbildad poliskår här skulle kunna betyda något vida utöver det rent yttre uppspårandet av brottslingar är uppenbart. I utländsk fackpress göres det ofta gällande att polisen skall spela en förebyggande roll i ett lands kriminalpolitiska situation. För cirka två år sedan till-satte Fédération Internationale des Fonctionnaires Supérieurs de **Police**

(FIFSP) i samarbete med UNESCO en specialkommitte med uppdrag att utarbeta en rapport om polisens roll i arbetet för de förebyggande och konstruktiva åtgärderna mot ungdomsbrottslighet. Rapporten lades fram vid FIFSP-kongressen i Paris i juni 1954 och innehåller några även för svenska förhållanden intressanta påpekanden. En del av dessa refereras också i en artikel av polismästare Erling Österberg i Trondheim i Nordisk Tidskrift for Kriminalvidenskap, 2/1955.

Rapportörerna tycks vara ense om att man på ett tidigt stadium måste ingripa mot beteenden som verkar nedbrytande på ett sunt ungdomsliv och som tenderar mot kriminalitet. Mental och moralisk »sundhet» definieras med orden: »En moraliskt sund individ är en människa som ur känslomässiga, sociala och intellektuella synpunkter förmår anpassa sig positivt till sin omgivning och knyta harmoniska förbindelser med andra människor». Utan att här närmare ingå på detaljer må blott antydvas, att man tillmäter polisen en stor uppgift i det moderna samhällets brottsförebyggande uppgift. Man pekar emellertid särskilt på betydelsen av att ungdomen allestädes möter fasta och klara besked om vad som är rätt eller orätt. Lagens efterlevnad måste övervakas och överträdelser beivras, säges det, även när det gäller sådana saker som försäljning av sprit och tobak, efterlevnaden av bestämmelserna om förbjuden eller icke barnförbjuden film, kortspel, sedlighetssårande tidskrifter och pornografi, sedeslöst liv och andra avvikelser, om vilka ungdomen lätt kan få den föreställningen att det är tillåtet, därför att samhället inte reagerar tillräckligt snabbt och bestämt. Även denna utredning understryker betydelsen av ett »polisvänligt» klimat, ett gott och förtroendefullt samarbete mellan polisen och allmänheten.

Speciellt redogör man för erfarenheterna i de länder, där man infört särskild ungdomspolis. Särskilt beträffande tre uppgifter anser man att ungdomspolisen bör agera:

1. När det gäller alla unga lagöverträdare, som kommer i konflikt med ordningsmakten, ingriper ungdomspolisen och behandlar fallet med sikte på att avvärja ett upprepande.
2. Ungdomspolisen har till uppgift att uppdagga, inte bara lagöverträdare utan också sådana förhållanden, som kan inbjuda till brott.
3. Ungdomspolisen skall tjäna som förbindelseled mellan vederbörande polismyndighet och de organisationer i kommunen eller länet, som sysslar med barn- och ungdomsvård.

I det sammanhanget rekommenderar utredningen samarbete mellan polisen och ungdomsorganisationerna, framför allt idrottsrörelsen, scoutrörelsen och de kristna ungdomsorganisationerna. Där kan ju listan väsentligt byggas ut i det rikt facetterade organisations-Sverige.

Ett annat intressant påpekande göres rörande behovet av kvinnlig polispersonal för ungdomsklientelet. Denna personal betecknas som helt enkelt oundgänglig.

Motionärerna är medvetna om att departementet redan har sin uppmärksamhet riktad på möjligheterna av att här beträda nya vägar, liksom också

att den hittillsvarande polisutbildningen i viss utsträckning behjärtat kravet på psykologisk skolning av personalen. Med tacksamhet noteras Kungl. Maj:ts medgivande att för det kommande verksamhetsåret lämna ett anslag på 5 000 kr. till studie- och resestipendier för eleverna vid statens polisskolor. Beloppet förefaller rätt otillräckligt, när man betänker att dessa stipendier ändå står öppna för omkring 400 blivande poliser. Om åtgärden för i år får betraktas som något av en försöksverksamhet, kan det bli motiverat att ett annat år höja anslaget.

Trots de ansatser som redan gjorts i denna riktning synes det motionärerna önskvärt, att genom en snabbutredning få klarlagt huruvida några positiva resultat ytterligare kunde vinnas genom att ingående pröva ett eller flera av alternativen: speciell ungdomspolis, kvinnornas insats i polisens arbete, utökad undervisning i ungdomspsykologi för blivande polismän, studieresor och kursverksamhet för dem som önskar specialutbildning samt frågan om samarbete med folkrörelserna, både när det gäller viss vaktjänst och när det gäller omhändertagandet av ungdom på glid.

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslår vi,

att riksdagen må besluta hemställa hos Kungl. Maj:t om att genom en skyndsam utredning söka utröna vad som ytterligare kan göras för att stärka polisens auktoritet, underlätta rekryteringen och främja specialutbildningen inom den kår, som i första hand har att ta befattning med den växande ungdomsbrottsligheten.

Stockholm den 26 januari 1956

Einar Rimmerfors

Martin Larsson

Stockholm